

Vijf routes naar onvrijwillige pensionering in Nederland

“Wij introduceren een nieuwe methode om routes naar onvrijwillige pensionering te meten.”

Camilla Marabini, Kène Henkens en Hanna van Solinge (NIDI/KNAW)

Wat is onderzocht in het paper?

Het artikel onderzoekt routes naar onvrijwillige pensionering aan de hand van een uitgebreide vragenlijst, representatief voor ongeveer de helft van de Nederlandse beroepsbevolking. Vijf routes worden onderscheiden: 1) zwakke gezondheid, 2) organisatiedruk, 3) verplichte pensionering, 4) een combinatie van gezondheid en organisatiedruk, en 5) een combinatie van verplichte pensionering en organisatiedruk. Deze innovatieve meetmethode beoogt meerdere, soms tegenstrijdige, routes bloot te leggen. Ook kijkt het onderzoek naar factoren die de route beïnvloeden, zoals opleidingsniveau en ontwikkelingsmogelijkheden.

Wat zijn de belangrijkste bevindingen?

De resultaten van het onderzoek bevestigen een bekende bevinding uit de literatuur: ongeveer een kwart van de respondenten ervaart hun pensionering als onvrijwillig. De belangrijkste reden is het bereiken van de AOW-leeftijd, genoemd door een derde van de deelnemers. Organisatiedruk en zwakke gezondheid volgen als tweede en derde belemmering om na de pensioenleeftijd door te werken. Hoger opgeleiden gaan vaker onvrijwillig met pensioen vanwege het bereiken van de AOW-leeftijd. Werknemers in organisaties met veel ontwikkelingsmogelijkheden of deeltijdwerk hadden minder kans op onvrijwillige pensionering door zwakke gezondheid of organisatiedruk, maar juist meer door het bereiken van de pensioenleeftijd.

Wat zijn de implicaties?

- Een substantieel deel van de ondervraagden (25%) geeft aan onvrijwillig met pensioen te zijn gegaan. Dit heeft grote gevolgen voor het welzijn van gepensioneerden en is bovendien onwenselijk in het licht van een vergrijzende samenleving en toenemende arbeidstekorten.
- Beleidsmakers en organisaties kunnen een gezondere en meer vrijwillige pensioentransitie bevorderen door organisatiedruk beter te beheersen en en binnen de bestaande mogelijkheden intensiever te kijken naar mogelijkheden voor doorwerken na de AOW leeftijd.
- Daarnaast stimuleren de resultaten van dit paper de discussie over flexibelere regelingen die de overgang naar pensioen vergemakkelijken. Deeltijdwerk en/of demotie kunnen bijdragen aan een langere loopbaan.

Meer weten? Lees het paper (in het Engels):

Involuntary Retirement Pathways: The Role of Health, Organizational Pressures, and Mandatory Retirement Policies